

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A szüretelési időpont meghatározása. Mór-
gyi István. — Hogyan gazdálkodjunk? Rösztler Károly. —
Kolozsvár gyümölcsészsége és szőlőszete. VI. Szentgyörgyi La-
jos. — Egyveleg: Értesítés. Kérelem. Felhívás. Szabeni gyü-
mölcs-kiállítás. Tenyész-marha kiosztás. Értesítés. — Üzleti heti szem-
le. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A szüretelési időpont meghatározása.

Erről tudományos szempontból sokat lehetne mondani, én azonban itt csak a gyakorlati szőlős gazdára értékkel bírókra reflektálok s ennek lényegül felállítatom a szabályt, hogy a szőlőt érésének legtökéletesebb állapotában kell szedni.

Míg a szőlőt nem tökéletesen érett állapotában szedni mindig káros, addig túlérni hagyni nem jár minden körülmény közt haszonnal; mert a mint tudjuk, a minőség mindig a mennyiségnek van rovására. Másrészt a minőségre való termelés csakis egyes jelesebb szőlőfajoknál, u. m. riesling, tramini, som stb.-nél indokolt, melynek nemes rothadás és aszu képzés által igen kitünő anyagot szolgáltatnak; de ez is csak nagyobb szőlőbirtokosoknak fizeti ki magát, kik boraikat tovább tart-
hatják s kezelhetetik.

Hogy a szőlő mikor érett meg kellő tökéletesen, azt általában tüzetesen meghatározni nem lehet, ezt az ember csak úgy ítélheti meg, ha az egyes fajok érésénél előforduló változásokat figyelemmel kíséri s erre nézve magának tapasztalatokat szerez. A szőlő tökéletes érettségének jeléül felemlíthetők: a szőlő bogyó héjának színváltozása fehér fajoknál sárgába, barnába stb., rozsdás barna vagy kékesbe játszó foltok keletkezése; a piros vagy kék fajoknál pedig azok sötét piros és kékké válása jellegzi leggyakrabban a tökéletes megérés fokát. Ezen kívül egyes fajoknál többféle jellegző színváltozásokat észlelhetünk. Színváltozással szorosban együtt jár a bogyók áttetsző-

sege is. A szőlőfürt husos kocsányának megbarnulása, fásulása, könnyökbeni törékenysége, bogyónak kocsányról könnyű leválása, a magvak husos részéről elválása, keménysége, fénye; egyes bogyók megtöppedése, tulédes volta, a szőlőlevelek el-sárgulása és lehullása mind megannyi jelei a tökéletes érettség fokának, a melyen túl hagyva a szőlőt, a túlérés stádiumába lép, a melyben a kedvező körülmények között a szőlő aszu kép-ződésbe vagy nemes rothadásba megy át.

Az említettek magyarázatául még szükségesnek tartom megemlíteni azt, hogy a szőlőfürtbeni anyag szaporulat, illetve fejlődés csak addig tart, míg a szőlőnek ép levelei vannak, a mellyel a tápanyagokat áthasoníthatják. Ha azonban a szőlő levelei megsárgultak, úgy már igen csekély, ha lehullottak vagy a fürt kocsánya megfásult, már anyag szaporulat nem tételoz-
hető fel s ilyenkor a túlérési stadium beálltnak tekinthető, a midőn is a szőlő beltartalma csak bizonyos vegyi változásokat szenved, nevezetesen: vizrészeiből párologtat s ennek folytán cukor, de borkősav tartalma is aránylag centralodik, cser-sav és almasav tartalma megfogyatkozik s végül, a mit veres bor termelőknél tudni igen fontos, a szőlő kék színanyaga a túlérés alatt, azaz úgy a megaszás, nemes rothadás vagy köz-
zönséges rothadással folytonosan kevesbedik. Ebből folyólag ha igen jóminőségű, szép színű veres bort nyerni akarunk, úgy a kék szőlőt akkor kell szednünk, midőn az a tökéletes érés stadiumát elérte, vagy más szóval, midőn az első asszu szemek kezdődnek a fürtön mutatkozni.

Az eddig röviden elmondottak felett csak kissé is gondolkozva beláthatjuk, a szüreti időpont meghatározásának igen fontos, de egyuttal nem könnyű feladatát, a melyre nézve a nálunk még sajnosan ma is divó különböző érésű fajokból, ke-
verten ültetett szőlők nagy hátrányul szolgálnak.

Eltekintve azon károktól, melyeket részint mennyiség, részben pedig minőség tekintetében az által szenvedünk, hogy az ily kevert ültetéseknel a szőlőfajoknak talaj, fekvés és mű-

velemód tekintetébeni igényeit ki nem elégítjük; csupán csak a szüret alkalmával kézzelfoghatólag tapasztalható veszteségeket véve figyelembe, melyek a különböző időjü éréséből, kifolyólag ugy minőség, mint mennyiségi szempontból, reánk háramlanak — bizonyára belátandjuk az elmondottak lényegét és igazságát s törekedni fogunk ezen ránk nézve nem kedvező állapotokon minden tőlünk telhető módon segíteni. Tiszt faju szőlők okszerű létesítése, kevert fajuak bujtás és döntésseli tiszta fajuvá változtatása s végül az együtt érő fajok külön szedése röviden szólva azon módok, melyek a multak hibáit javíthatjuk, illetve célunkat elérhetjük.

(Közérdek.)

Mórágyi István.

Hogyan gazdálkodjunk?

Körülfekintve s mezei gazdaságunkat figyelemmel kísérve, hová tovább azon szomorú meggyőződésre jutunk, hogy a gazda vajmi nehezen s néha alig boldogul, önként azon kérdés merül fel, mi lehet ennek oka? s mit kellene tennünk, hogy a gazdaságunknak új leadületet adjunk, jobb terméseket nyerhessünk, több jövedelmünk legyen, hogy ezáltal megelheztésünket biztosabbá tehes-ük?

Első sorban legnagyobb hibánk az, hogy ősi szokásainktól nehezen akarunk megvalni, pedig már a közmondás is azt mondja: „nem úgy van az, mint volt régen, nem az a nap süt az égen“, ebből önként következik, hogy változások történtek, még pedig sok minden megváltozott s ha a gazda régi szokásait el nem hagyja s nem alkalmazkodik a mostani viszonyok és körülményekhez, megelni nem tud.

Vessünk csak egy futó pillantást a legrégebbi gazdálkodási módokra s át fogjuk látni, hogy ezt pl. mai napság követni nem tudjuk, legalább nem lenne kivihető s célravezető ezt követni.

A legrégebbi s legegyszerűbb gazdálkodást egyedül a marhatartás képezte, szabad volt minden, egy jó darab helyet lelegeltettek s ha itt mar elegendő táplálékot a marhák nem találtak, újat fogtak leelés alá s így tovább. Megszertettek azonban egy helyet, itt letelepedtek s így mihelyt ezt tették, már előbbi szokásaikat el kellett hagynok, hová tovább megszorodtak az emberek, szaporodtak az igények, fokozódott a táplálék és ruházat utáni szükséglet, ezt már csupán csak állattartásból fedezni nem tudták, kezdtek a növényeket termelni. A lehető legkezdőlezesebb módon, egy meggorbult fatorzszsal, ennél nem sokkal jobb a legtöbb mostani faeke, mely elébe marhát fogtak, felkarczolták a földet, bevetették a magot s úgy hogy a ő-szegyújtotték a termést, nem törődven azzal, hogy s miként munkálta földjét, milyen magot vetett, termelt annyi, a mennyt saját szükségletekre kellett, többre nem is volt szüksége — mennyre má-kop van ez most! Ha egy darab föld már látzólag gyengült, pihenni hagyták, újat fogtak miveles alá, tehát mar akkor látják azt, (mi most érezzük, hogy a föld folytonosan nem bír termést adni s azt hittek, hogy csupán ugartartással a föld megjavul s újra jó ter-

mést ad s fájlalom mai nap is nagy azon gazdák száma, kik ezt követik s csupán ugartartással akarják javítani földjüket, pedig tegyük csak egy hasonlatot, bármily soká pihentessük munka után ökrünket, ha nem etetjük: bizonyára nem fog új erőt kapni, ilyen formán van ez talajunkkal is, heverhet az akár két évig is, ha nem trágyázunk, nem is fog az javulni, legalább nem annyira, hogy jó termést nyerhessünk róla.

Igen messzire vezetne a gazdálkodás fokozódott fejlettségét és haladását elősorolni, hanem kísérsük meg felelni arra, hogyan gazdálkodjunk most, midőn megváltoztak a régi viszonyok s körülmények.

Első sorban a trágya kezelésre fordítsunk több figyelmet mint elődeink, ne engedjük, hogy a trágyalé úton-útfélen végig folyon, hanem gyűjtsük s használjuk fel öntözésre. Minden használható trágyaszert gyűjtsük s gondosan kezeljük, iparkodjunk szaporítani trágyakészletünket, hogy a talajnak vissza adhasuk azon szükséges tápanyagokat, melyeket gabona terméssel elhordítottunk, hogy ezt tehessük marhaállományunkat kell szaporítani, mert legtöbb esetben a trágyahiány onnét ered, hogy kevés a marhánk s e kevés is rosszul tartott, tavasz nyiltától a zuzmoráig ugaron, rosz legelőn, tarlókon, törökbuszaszáron teng s ha istállóra szorul is, csak rosszul elrakott polyva s törökbuszaszár vagy szalma föledele, hogy is lehet ily eljárás mellett trágyánk? Ily kezelés mellett elég ha tengődünk. Hogy egy birtok kellőleg jutalmazza a fáradsámat s kiadásokat, hogy jól álló gazdaságnak mondassék szükség, hogy 6—8 év alatt átrágyáztassék, ha ennyi év alatt át nem bírjuk trágyázni földünket, szegény marad az és szegény lesz a gazda is.

Masodik sorban a föld illetve a talaj megmunkáltatásra nagyobb súlyt kell fektetnünk, nem szabad megelégednünk azzal, hogy a talajt 10—12 centiméter (4—5 hüvelyk) mélyre falkarczoltjuk, mint tették az őseink s teszik még legtöbbben mai nap is, hanem iparkodjunk azon területet, mely a növények növéseére szükséges mély szántás által megnagyobbítani, mert ez által a föld lazább és porhanyóbb lesz, a levegő és víz könnyebben behatólhat a talajba s a tápanyagok felbomlását elősegíti, másfelől azonban a növény mélyebbre hatolván a talajba, nemcsak a fel-, hanem az altalajból is táplálkozván új forrás nyílik tenyésztésére. Az ilyen talajon a növényzet az időjárás viszontagságainak is könnyebben ellent áll, mert pl. a talajnak nedvszívó képesége ez által megnagyobbodik s így szárazság idejében az éjjeli harmatok nedvességéből sokat vesz fel, nedves időben pedig a felesleges nedvesség részint átszivárog, részint pedig elpárolog s mindkét esetben a növény tenyészete biztosítva van; gyökérzete jobban kifejlődven földfeletti része — szára — jobban megerősödik s így a megdülésnek is jobban ellent áll.

A gyomnagvak nagy része oly mélyre jut, hogy ez által kikelésok gátolva van s ott elpusztulni kénytelenek. Míg ellenben a csekély szántás mellett, az a vékony réteg hamar kiszárad, a növények gyökerei sekélyek s csak a feltalajból táplálkoznak, tul nedves időben pedig a víz a talajon át nem hatol-

hatván, rajta össze gyűl s természetes, ha ez több ideig tart, a vetés alatta kipusztul.

A mélyítésnek csak fokozatosan szabad történnie, mert különben holt — vad — földet hozunk felszínre s néha több évig nem leend termésünk; ha ilyesmitől kell tartanunk, jó a turó ekét használni, mely a rendes eke után járván, a földet porhanyítja a nélkül, hogy felszínre hozná. A mélyítést mindég megfelelő trágyázás kövesse, vagyis a kettő együtt történjék.

Ha talajunkat mélyíteni akarjuk, ezt mindég ősszel végezzük, mert a felhozott föld a téli fagy behatásának kitéve, termékenyül az által, hogy a benne levő tápanyagok feloldódnak, a föld érlelődik és porhanyul. Okszerűen keresztül vitt mélyítéssel igen megszaportjuk az évi terméseket, nem ritkán 15, 20, sőt több szemet is nyertek ez által.

Legtöbb kis gazda azon panaszkodik, hogy mélyen szántani nem tud, mert nem bírja meg marhája, ennek nagy részben maga oka, tartsa jól igás marhát s ha jó igaronóra tett szert, ne iparkodjék első alkalommal tudni rajta, néha csak azért, mert jön a ráta, az adófizetés és ezt ebből fedezi s még marad annyi, hogy az eladott helyébe egy pár gyengébb marhát vehet, mely azonban sokkal kevesebb erő kifejtésre képes s így mélyen nem szánthat. A nyereség csak látszólagos, mert a mit nyert a jobb marha eladásával kétszeresen elveszti azáltal, hogy földjét nem tudán jól művelni, sokkal kevesebb termést nyer. Szántásról szólva itt meg kell említenünk azt, hogy a fariótörést végezzük sekélyen, mert a növényrészek csak akkor tudnak elkorhadni, a gyommagvak kicsirázni, ha levegő éri; ha trágyát szántunk alá, ezt is sekélyen végezzük, hogy a trágya a növények gyökerei által elérhető legyen. Az ugarszántást végezzük mélyen, hogy a levegő abban behatolva, porhanyóvá tegye. A vetőszántás sekélyebb legyen, egyáltalán figyelni kell arra, hogy az előbbinél mélyebbre ne történjék, mert éretlen föld kerül felszínre s a növények rosszul fognak fejlődni. Elvül felállítandó, hogy ha többször szántunk egymásután, egyforma mélyre ne végezzük a szántást.

A jó megmunkáltatás után fő a mag gondos megválasztása, mert csak szép, jó és ép mag után várható jó termés. Ezzel ugyan a régiek vajmi keveset törődtek, többnyire a legrosszabb magot vetették el s így megesezt már sok gazdán hogy buza helyet konkolyt, vagy más gyomolt aratott, mert utóbbi elhatalmasodván, a buzát eluyomta növényében. Sok gazda van mai napság is, ki a szép magot inkább eladja, mert ezért több pénzt kap, nem gondolva arra, hogy gyenge mag elvetésével jövő termést kezéjére teszi. Ha tiszta magot vetünk, megvagyunk bimejve attól, hogy tavasszal aszat, konkoly s más gyomirtással töltjük időnket, mint történt ez ez előtt s történik mindenütt, a hol a mag gondos megválasztására elég gond nem fordítottuk. Gyomos gabonából többet is kell vetni s mégis kevesebb a hozamunk, mert a gabonának kevesebb tér jutván, rosszul fejlődik. Vetésre az érett magot gondosan válasszuk meg, a célra igen jó szerkezetű konkoly-választó rosták vannak, melyeket már kisebb gazda is

megszerezhet, lévén ára 35—40 frt, egy-két nap alatt annyit rostáthat, mennyi 5—6 holdnak bevetésére szükséges ha ezt elmulasztaná mennyivel több lenne kiadása, ha tavasszal gyomirtással kellene jóvá tenni hibáját. Jóravaló gazda, ki magját gondosan megválassza ritkán gyomlál, míg ellebeben a hanyag minden gyomlálás mellett, gazos magot vetvén, talaja anoyira elgyomosodik, hogy utóbbit már nem bírja irtani.

A hol a viszonyok s körülmények engedik, használjuk fel a vető, kapáló s más gépeket, hogy ezek segítségével, részint tökéletesebb munkát végezhesünk pl. vetésnél, részint pedig magot s drága kézi erőt megkímélhessük s a munka felosztást is könnyebben végezhesünk.

További hathatós mód, mely gazdálkodásunk sikerét biztosabbá teszi a váltógazdaság, ezalatt azon gazdálkodási módot értjük, mely mellett két kalászos egymást nem követi, hanem közben egy kapás vagy széles levelű növény termelődik. Kapások alatt oly növények értendők, melyek növekvésük alatt, vagy kézzel, vagy géppel műveltetnek kapáltatnak, ilyenek a törökbuza, répa-félék, burgonya, káposzta, mák stb.

Széles levelűek olyanok, melyek dús és gazdag levelzetűek, ilyenek a lóher, luczerna, baltaczim, bükkőay, borsó, leucse stb. Azon sorrendet mely szerint a növények egymást követik, vetésforgásnak nevezik.

A legrégebb s legegyszerűbb vetésforgás a háromnyomású, először ugar, azután őszi s tavaszi. A vetésforgásban különbözően következnek a növények egymásra s eltekintve attól, hogy két kalászos egymást ne kövesse, arra is kell tekintenünk, hogy mindég oly növényt következtessünk, mely az előtte való után legjobban tenyészik, vagyis mely más tápanyagot igényel fejlődésére. a szerint, a mint 4, 5, 6, 7. vagy 8. és több részre osztjuk fel földünket készítjük a fordákat is.

Vegyünk fel például egy táblát, mely négy részre van osztva, ezen lehet a vetésforgó a következő: 1. őszi, 2. kapás, 3. tavaszi lóherrel, 4. lóher, vagy javítva: 1. zöld ugar trágyázva, 2. őszi lóherrel, 3. fél kapás, fél lóher, 4. tavaszi.

Hat fordára való felosztásnál a vetésforgás lehet: 1. zöld, 2. őszi, 3. kapás, 4. tavaszi lóherrel, 5. lóher és 6. őszi. Ezen néhány adatból már látható, hogy kalászos egymást nem követi s arra is tekintettel voltunk, hogy oly növény következék az előttevalóra, mely legjobban tenyészik, mert a zöld ugarra a buza, erre a kapás, kapásra a tavaszi lóherrel, lóherre az őszi és utána a takarmány igen jól fog diszteni.

A váltógazdaság mellett többoldalúságánál fogva termőnyein sikere inkább biztosítva van, mert ha nem sikerül az egyik, kárpótol a másik, míg ellenben a három nyomású gazdálkodásnál, a hol a gabonatermelés a fő, ha ez nem sikerül, mindent elvesztettünk.

Vegyünk fel 24 hold földet s kezeljük a háromnyomású mód és a váltógazdaság elvei szerint s állítsuk párhuzamba, meggyőződünk utóbbinak előnyös voltától több, illetve nagyobb jövedelmességé által. Tegyük fel, hogy termelünk buzát, zabot, burgonyát, répát, lóherét és takarmánybükkőnyt, az állag-

hozamot tegyük holdanként buzából szem 10 hktlr, 20 mm. szalma, zabból 13 hktlr szem és 15 mm. szalma, burgonya 70 mm., répa 140 mm., lóher 20 mm., szénául és végül bükköny széna 16 mm.

Az említett 24 holdat háromnyomású mód szerint kezelve ilyenformán vetnénk: 8 hold buza, 8 hold tavaszi, ebből 3 hold zab, $1\frac{1}{2}$ hold burgonya, $1\frac{1}{2}$ hold bükköny és 2 hold répa és 8 hold ugar, a felvett termés átlagszerént lenne 80 hktlr buzánk, 160 mm. szalmánk, 39 hktlr zab és 45 mm. szalma, 105 mm. burgonya, 24 mm. bükköny és 280 métermázsa répa.

A 24 holdat beosztva 6 fordára s a váltógazdaság szerént kezelve lenne: 1. takarmánybükköny trágyázva, 2. buza, 3. $\frac{3}{4}$ burgonya, $\frac{1}{4}$ répa, 4. zab lóherrel, 5. lóher és 6. buza, tehát lesz 8 hold buzánk, 4 hold zab, 3 hold burgonya, 1 hold répa, 4 hold lóher és 4 hold takarmány bükköny; feltéve, hogy az előbbinivel egyenlő a holdankénti termés, mert egyforma a talajunk, lenne az eredmény: 80 hktlr buza és 160 mm. szalma; 52 hktlr zab és 60 mm. szalma, 210 mm. burgonya, 140 mm. répa, 80 mm. lóher és végül 64 mm. bükköny széna, tehát zabból több 13 hktlr és 15 mm. szalma burgonya több 75 mm., lóher lenne 80 mm., bükköny 40 mmázsa s csakis répából lenne kevesebb 140 mmázásával, mit ugy hiszem bőven kárpótól a 44 mmázsa bükköny s a többi mint többlet fennmarad; ebből már látható, hogy ugyanakkora területről mennyivel több termést tudunk nyerni, különösen szaporodott takarmányunk s így sok és jó marhát tarthatván, több oldalú jövedelmet biztosítunk részünkre s végül sok trágyát nyervén földünket jó erőben tarthatjuk.

Váltógazdaságnál az ugar mellőzésével talajunkat sokkal jobban kell művelnünk, mert oly növények következnek egymásra, melyek csak úgy sikerülnek, ha alájuk a talajt jól elkészítjük s így akarva, nem akarva talajunk jó megmunkáltatásában részesül.

A közlegelők felosztása által s a tagosítás keresztülvitele folytán, kis térre kell szorítkoznunk s így a marhatartást, felnevelést másképp kell eszközölnünk, mint akkor, midőn terjedelmes legelőkkel rendelkeztek. Legtöbb gazda, ki ezelőtt 8 drb marhát tartott, ugy segít a bajon, hogy most csak felényt vagy vagy kevesebbet tart, azt adván okul, hogy nincs legelője. Hatalamennyi ezt követné igen szomorú sorsra jutnának, mert marhaállományunk igen megfogyna, mint a hogy fájdalom már igen sok helyen meg is történt. Ezen is segíthetünk: termeljünk takarmányt s tartasuk marháinkat télen nyáron istállón, ne engedjük, néha csak böngészve, a kopár legelőkön sétálni, hogy ott potyogtassák az értékes trágyát, mely nélkül sikeres növénytermelést el nem érhetünk, kivételt képeznek azon helyek, a hol most is terjedelmes legelők vannak, melyeket csak annak használhatunk. Erős munkát a legelőn járó marhától nem is követelhetünk, mert ha járomból kiereszszük inkább hever, mintsem étel után járjon s így megtörténik, hogy éhesen kerül járomba. Rosszul táplált marha rossz munkát is végez, csak akkor leszünk képesek mélyen szántani, ha marháinkat istállón jól tartjuk.

Takarmányozásnál legyünk takarékosok, használjuk fel a tapasztalat és tudomány által gyűjtött adatokat s csak annyit adjunk marháinknak, mennyi fejlődésükre, gyarapodásukra s erejük fenntartására szükséges. Étessük rendes időben, iparkodjunk a nyújtott takarmányt könnyen felvehetővé tenni, mit elérünk szecskázás, füllesztés, darálás stb. által. Iparkodjunk a lehetőségig jó takarmányt termelni s azt a maga idejében gondosan s jól elkészíteni.

Végül pedig minden gazda jegyezze kiadásait, bevételeit, mert csak pontos feljegyzések által lesz képes megtudni, hogy a buza, répa vagy zab vagy egyáltalán melyik termés adott jobb jövedelmet, melyik sikerült jobban, hogy azután a legjobbat választva okszerűen termelje s a gyengén vagy rosszul jövedelmezőt mellőzze.

Rösler Károly.

Kolozsvár gyümölcsészete és szőlőszete.

VI.

„A belvárosi kertek.”

Julius 20-án — folytatva a phylloxera vizsgálatunkat — a külső-középutczai kerteket ejtettük utunkba, megkezdve a Tóth Istvánén. Mindenek előtt jelezni kívánjuk, hogy e napon tünt szemünkbe az idén a legelső zsendülni kezdő Madelaine imperiál és Augevine szőlő saját gyűjteményünkben. Nem azért említjük ugyan, mintha ez valami csoda dolog lett volna, mert hisz kedvező időjárással ezek már több társaikkal megérve szoktak lenni; de azért, hogy mégis mégis jól eset végre-valahára megérnünk a szőlő zsendülése idejét. Elkésett biza s a mint már kezdik észrevétni velünk a derek = hóharmatok, a melyek szept. 25—26-dik éjjelen már itt-ott perzselgettek is hegyeinkbe, teljességgel nem számíthatunk kielégítő szüretekre sem.

De térjünk vissza Tóth Istvánhoz. E kertet egy hosszú életem keresztül birta Kolozsvár leggazdagabb nagy tisztelőben álló „hóstatí” polgára, földésze, boldog emlékü Kovács Márton, kinek véghetetlen sokoldalú kiváló fogásai — kitünő szorgalmas — munkás természete mellett az az egyetlen hibája volt, hogy kertjében sem tűrhette az „idegeneket”, de annál véghetetlenebbül szerette és tisztelte az „idevalókat”; házában, kertjében s mindenütt, a hol csak szerét ejthette, érezte ez utóbbiakkal tős-gyökeres kolozsvári magyaros vendégszeretetét, igazi gazdai elbánását. Elhunytával két örökben tartott férjes leánya Tóth Istvánné és Kilin Miklósnéra hagyta sok ezerre rugó vagyonát, nem feledkezvén meg egy s más jótékony egyesületekről sem, szakítván ezeknek is 10—15 ezeret.

Ez uton lett gazdájává, egyebek közt, e teleknek is Tóth István derek polgártársunk, kiben mindazon jó tulajdonságokkal, melyekkel apósa birt, még az is párosult, hogy ő a nem honiakat is nagy tisztelőben tartja, ahhoz a 4—500 király kövér, járdoványhoz azonnal beplántálván még egy pár száz legjobb fajú Chasselast s hasonjóságu kitünőségeket, az egyleti köztelekről s más nevesebb gyűjteményekből,

ki látva így, különösen a határtalan érési különbséget, czélja, hogy minél inkább kiterjessze e fajokkal külső-belső szőlőtelepeit. Néhány szőlőtőt aprajára megvizsgáltunk, de a „gyök-tető”-nek semmiféle jelével sem találkoztunk. Innen Rischányi kerületi kapitány ur kertjébe tértünk, hol szintén sokféle speciállítással: Golden Champion, Malinger, M. Angevine stb. stb-vel, de phylloxerával nem találkoztunk.

E kerthez közel értünk a Rosiescu gör. kel. val. esperes ur kiváló gonddal beállított gyümölcsös és szőlős kertjét. Föl-található e kertben a szőlők és gyümölcsök minden kigondolható nemes változványa a legkorábban érőkön kezdve sorrendben.

Kilencz év előtt rendezte be ezt Mathiász-féle szőlőkkel s a gazdasági egyesület helybeli köztelke legválogatottabb fajú gyümölcsajtóival, akkori tulajdonosa egyik legderekabb — de nagy zajt soha sem ütő — pomologusunk, Horváth Gergely nyug. serezedi kapitány ur.

Készséggel engedett szabadságot Boér főhadnagyúé ő nagysága — férje távollétében is — mint bérlő s így a kert mostani gondozója, a gyökér vizsgálatra. Tudva a bizottság a szőlőfajok honnan származását, kiváló gondot fordított azok megfigyelésére. Fájdalommal tapasztalta, már csak egy külső megtekintésre is, hogy mennyire tönkre lehet tenni egy szőlőt néhány év alatt, ha az évenként különböző lakók, bérlők által kezeltetik. Igen, kezeltetik, mert legnagyobb része a bérlőknek nem értvén a szőlőműveléshez, olyan szakértőkre bizzák, kik megsejtve, hogy kikkel van bajok — teljességgel nem csinálnak lelkiismeretet dolgukból s így évről-évre szem-melláthatólag semmisítik meg a különben igen nagybecsű ültetvényt. S legkülönösebb az egészben az, hogy ezt jól látja Rosescu esperes ur, de mert 80—90 frt bért kap évenként, nem veszi magának azt a fáradságot, hogy egy állandószőlőműnkással műveltesse, illetve műveltettesse. Megbetegítették ezt már annyira, hogy egy királyhágón tül — magyarországi — belépő phylloxera vizsgáló minden vizsgálat nélkül rámondaná a nemcsak „gyanust”, de „megsemmisítendő”. Ismerve azonban én, beplántálása óta e kitünő telepet s vizsgálva is már egy párszor, nem estem kétségbe s nem engedtem elcsüggedni ifj. Pataki Sándor tanácsjegyző városi biztos társamat, sem annak rémletes kinézése miatt, elmondva neki is néhány szóban a fölvilágosítást. Hozzá láttunk tehát a vizsgálathoz, több helyen tévén a kert különböző részében ásatásokat; de a gyökereknek itt sem találtuk semmi állati bántalmazását, hanem igen annál embertelenebb elkinzását, megnyomortását a tőkéknek földön felüli részökön; mely miatt a szőlőtermés is kevés és silány. A kitünő erőben levő ojtványok gazdag terméssel jutalmazták mostani gondozójukat, ki különben elég szép rendben latszott tartani az egész mintaszerűleg berendezett Horváth-telepítvényt, csak hogy hijában! több évi pusztítást teljes lehetetlenség egyszerre elpalástolni, jóvá tenni. Elég az hozzá, hogy itt sem találtunk phylloxerát.

Innen az özv. Orosznó, Zagoni Márton, Dudás s még egy pár kevesebb becű szőlős kertbe jutottunk, hol szintén nem találtuk semmi nyomát a keresett nyomoruságnak.

Gyümölcsöt is csak a legközönségesebb alma, körte- és szilvafélékből. Hanem ezek után a Korbuly Bogdán ur kertjébe jutva ez is szintén külső-középutozában, ismét minden nemét élvezte szívünk és szemünk a speciális gyümölcs- és szőlőfajoknak. A körül-belől másfélholdnyi kert hátsó végében terül el egy gyönyörű tábla s nyulik a keletfelőli kerítés mellett végig egy nagyszerű sor nemesnél-nemesebb fajú szőlő, hol a legkorábban érőkötől kezdve csaknem minden változványaival találkozhatni a szőlőknek. S épen így egyáltalában minden más fajú nemes gyümölcsöknek. Egy nagyszerű gyümölcsészeti raktár ez, melynek alapítója részben — t. i. a gyümölcsöknek — boldog emlékü Kronstädter (Brassai) József helybeli gyümölcsészeti Nesztorunk, ötven évnél jóval tovább működő derék pomologusunk volt, a ki ez idő alatt, roppant áldozatok árán is, nagyon sok kitünő faj gyümölcsöt importált s terjesztett e kertből is Erdély hazarészünkben. Áldott legyen emlékezete! E kert, utána valóban méltó kezekbe került, nem fogyott és nem fogytak ki innen — a mint a példa mutatja — teljességgel most sem a nemes ojtványok, nincs eset rá, hogy a virány ideje alatt úgy jöhessen e kertbe valaki, hogy valamiféle csemégélui valót ne találjon, a legkisebb földi eper növénykétől föl a legkésőbbi ideig tartókig. Nem is lehet valódi kifejezést találni e kert méltatására s pedig egy kevésbé megfigyelő még rendetlennek is elmondhatná a véghetetlen sűrűség miatt, nem ismerve a kert talaját s azon termésre ott hagyott s formáliter helyökre ültetett ojtványok tenyészetét, melyek mindannyian oiy egyetértő barátságban hozzák meg rendeseu nagy bőségben finomnál-finomabb termésüket. Egy valódi quodlibet termőiskolának nevezhetnők el, ha nem tartanánk a ledorongolástól s nem volnánk tisztában azzal, hogy hogyan kell tulajdonképpen lennie e czélszerűen rendezett gyümölcsös kertnek. Ad is ám dolgot, hoz is ám gondot ez a véghetetlen, különféle gyümölcs tulajdonosának, helyesebben szólva tulajdonosnéjának: Korbulyné öngagságának.

No hisz jó helyre üti be ide magát a dolog, sehogy sem találhainá alkalmasabb helyre az effélék fölötti gond, mint épen ez igazi jó gazdasszonyunk körmei közt s mindent annyira rendezni tudó természetere körében. Főlekarja, de föl is birja dolgozni e nagy asszonyunk egyetlen-egy darabig mindazon Isten adta gyümölcsöt, melyet e kert (de hát még ezen kívül mennyi és mekkora terjedelmű gyümölcesei) bokrai, fái s a jó ég tudja mi mindenféle holmiségeiről kerülnek össze. Csak látni kell őt különösen e napokban gyümölcesrel telt termeiben szalonjaiban, gyümölcsös kamráiban és pinczéiben, hogyan sürgő-forog, s miként szortirozza azt a véghetetlen gyümölcsöt, melyet e téren is annyira kitünő férje hordat össze jelzett kertjéből s más számtalan óriás telepeiről s legnagyobb részben a páratlan szépségű lompérti gyümölcsöséből. Igaz, nem hiányzik ságédlete sem, de hogy mégis mit visz végbe ez a városunk második gyümölcskirálynéja, arról fogalma csak annak lehet, kinek szerencsésjébe jutott azt testi szemével is láthatni.

Más, a szó szoros értelmébe vett gazdasszonykodását nem is említjük, mivel nem tartozik czélul tűzött ismertelésünk ko-

retébe, csak annyit jelzünk itt is, hogy hárosak többen láthatnák az ő fáradhatatlan munkálását, azon drága virágain, kikből későbbi jó gazdasszonyainknak kell megteszesülniök.

Visszatérve a kerthe, fájdalommal kell kijelentenünk, hogy a nemes szőlőtáblát nagyon tönkrementve találuk, minek oka azonnal meglelt fejtve, a mint a vizsgálathoz fogtunk. Ugyanis a tél és kora tavasz folytán temérdek félig érett trágyát terítették a gondatlan munkások e táblára s kapáltak később közvetlenül egyáltalában mindannyi szőlőtöke tövére s e hozta ily szárandó állapotba a remek gyűjteményt, de megadván e sorok írója azonnal az épen dolgozó munkásoknak s pár nap múlva magának a tulajdonos urnak is az utasítást az orvoslásra, bizvást reméljük, hogy pár év alatt teljesen vissza nyri nagyon is óhajtott épességét, szokott gyönyörű díszlétét.

Phylloxera jelentkezéséről teljességgel szó sem lehet, a mint arról aprajára tett vizsgálatunk folytán meggyőződünk.

Szentgyörgyi Lajos.

EGYVELEG.

— **Értesítés.** Az erdélyi gazdasági egyesület elnöksége ezennel közhírré teszi, hogy az egyleti hivatalos órák folyó évi október hó 1-én kezdve délelőtt 8—1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig 9—12 óráig fognak megtartatni.

Kolozsvárt, 1883. szeptember hó 29-én.

Szabó József,
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

* **Kérelem a kolozsvári t. gyümölcsstermelőkhez.** Mindazon t. gyümölcsstermelőket, kik a kertészeti szakosztályunk által Nagy-Enyeden bemutatandó együttes gyümölcs-kiállításban résztvenni óhajtanak, ezezzel tiszteletteljesen felkérjük, sziveskedjenek kiválóbb alma és körte fajainkat folyó október hó 3-án és 4-én azaz Szerdán és Csütörtökön bel-királyutca 43. szám alá a ref. status házához elküldeni, hol azoknak átvételéről gondoskodva lesz Kolozsvárt, 1883. október hó 1-én. Az erdélyi gazd. egyesület kertészeti szakosztálya.

Id. Bodor Pál,
elnök.

Szentgyörgyi Lajos,
jegyző.

— **Fölvívás.** „Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet“ azon tagjait — s egyáltalában mindazon erdélyrészi tisztelt ügyársainkat, kik különösen a méhészet-terén egy s más méhészeti produktumokkal az okt. 13—15 napjain Nagy-Enyeden tartandó VI ik erdélyi gazd. vándorgyűlésre elkézülték volna, sziveskedjenek bejelentéseiket Dr. Winkler Albert urnál Nagy-Enyeden lehető rövid időn megtenni — s aztán okt. 10-ére — csakugyan oda, az intéző bizottságnak czimzotten — be is küldeni. — Személyes megjelenéseikkel pedig résztvenni szintén tiszteletteljesen kérjük ügybuzgó társainkat, hogy a mennyiben csak lehetséges leend, e gyűléssel kapcsolatosan egy kis méhészeti eszmecserét is válthassunk.

Megbízástól:

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti főtítkár.

— **Gyümölcs-kiállítás Nagy-Szebenben** október 6—9-éig, rendezi a nagy-szebeni gazdasági egyesület a honi és idegen fajta gyümölcsök ismertetése céljából. A kiállítás tárgyai: alma, körte, szilva, dió, szőlő és a gyümölcsészethez tartozó eszközök. A kiállításra küldendő tárgyakat legkésőbb október 4-éig a kiállítási bizottsághoz Nagy-Szebenbe, jól becsomagolva és portmentesen beküldendők; egy fajból legkevesebb 3—5 példány küldendő. A kiállításon díjakul arany és ezüst érmék, dicséret oklevelek, gyümölcsészeti könyvek és eszközök vannak a jury rendelkezésére bocsájva. A jury október 7-én délelőtt bírál, a díjak október 9-én d. u. 4 órakor osztatnak ki; — bővebb felvilágosítással a kiállítási bizottság elnöke Dreitleff József Nagy-Szebenben készséggel szolgál.

— **A tenyészmarmhákrol, melyek a földmívelési miniszterium által ez évben kiosztattak, a hivatalos összeállítás megjelent.** E szerint import utján beszerezett 10 drb. simmenthali bika és 118 ugyanoly fajta tehén, 8 drb. pinzgauai bika és 98 pinzgauai tehén, továbbá 12 drb. kuhlandi bika; belföldi tenyésztésből vásároltatott 131 drb. magyar fajta bika, 51 drb. allgauer, 20 drb. kuhlandi, 2 drb. freiburgi, 2 drb. mariahofer, 54 drb. berni-simenthali bika és 18 drb. möllvölgyi-pinzgauer fajta bika, valamint 7 ugyanoly fajta tehén, végül a tordai bika-telepről eladott 134 drb. magyar fajta bika. — ugy, hogy összesen a hazai szarvasmarmhatenyésztés emelésére közvetlen a vételár megtérítésével szétosztott állatok száma 442 drb. bika és 323 drb. tehén volt, melyekhez még hozzá járul 101 drb. bika és 10 drb. tehén, melyek a tordai bika-telep számára vásároltatottak. Ezen tenyészanyag beszerzése a kormánynak 171,023 forintba került, mely összegekből visszatérült 118,410 forint, úgy hogy tulajdonképp 34,374 forint az összeg, melyet a kormány a tenyészanyag szétosztására áldozott. Ingyen 21 drb. tenyészállat adott a községeknek, a többinél csak némi kedvezményeket nyújtottak. A legtöbb tenyészanyag a következő megyéknek jutott: Aradmegyének 27 drb., Csiknek 27 drb., Hajdunak 23, Háromszéknak 34, Hunyadnak 34, Kolozsnek 25, Pestnek 34, Zalaának 31 drb. stb. A beszerzett állatokról még érdekes azt tudni, hogy azok átlag darabonként 195 forintba kerültek. —

— **Értesítés.** A magyar korona területén foglalkozó gazdaságok és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfozad minden körbe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhatjuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főczelja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest septbr 29. | Bécs septbr 29

Buza	9.60 - 10.30 frt	10.20 - 10.65 frt
Rozs	7.30 - 7.55 frt	8.25 - 8.40 frt
Árpa, takarmány	7.25 - 7.50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.60 - 8.80 frt	8.50 - 9.60 frt
Árpa, seres	9.00 - 10.30 frt	— — — frt
Zab	6.45 - 6.65 frt	7.00 - 7.40 frt
Törökbuza	6.40 - 6.55 frt	7.50 - 7.60 frt

Budapesti marhavásár szeptem. 27-én. Ö-zses felhajtás 2486 db. nagy és 4345 db. apró marha. Ebből eladatott 51 db. bika, 1205 db. ökör, 700 db. vágó tehén, 291 db. fejős tehén, 262 db. bival, 339 db. borju, 4006 db. juh. Árak: bika darabonként 100—135 frt, ökör páronként 225—310 frt, vágó tehén páronként 200—255 frt, fejős tehén darabonként 80—140 frt, bival páronként 130—200 frt, borju darabonként 10—23 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 10—19 1/2 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 52—57 frt, tehenus 50—53 frt, borjuhús — — frt, bivalhús 48—51 frt.

Bécsi marhavásár szeptem. 25-én. Összes felhajtás 2781 drb és pedig 1775 drb. magyar, 716 drb. lengyel és 290 drb. német fajta, melyből 2710 drb. ökör, 32 drb.

tehén, 39 drb. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hízó 63—67 frt, lengyel 62—67 frt, német 62—67 frt, tehén 56—61 frt, bika 55—60 frt, bival — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár szept. 28-ikán. (Az első magyar serteshizláló és kölcsönelőgező részvenytársaság jelentése.) A csekélyebb felhajtás folytán az üzlet a múlt héthez képest simábban folyt le, a hangulat általában kellemesebb volt és az árak minden fajtnál szilardultak.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—300 kilogramm nehéz 50—51 krral, 180—260 kilogramm nehéz 50—52 kr. Öreg 300 kgr. nehéz 48—49 krajczar, vidéki sertés 50—52 kr. Transitóban: szerbiai 51 1/2—54 1/2 kr, romániai 52—55 1/2 kr. tüskés 53 krajczárral tiszta kilogrammonként. — Összes felhajtás: 6941 darab, összes elhajtás 3643 drb.

Bécsi sertésvásár szept. 25-én. Összes felhajtás 6723 drb. és pedig 1580 drb. nehéz, 1916 drb. középnehéz és 3227 drb. südő; melyből — drb. magyar, — drb. orosz-lengyel, — drb. szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 46—47 frt, középnehéz 44—45 frt, südő 34—43 frt; szalonna és zsír — — frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybolt és vízművészeti kellékek tárlata.

Szerelő-műhely kúrák s vízvezetékberendezésére.

(25—33) Teljesen leszállított gyári árak mellett. (2)

(18.) Nincs többé üszög! (6 6)

DUPUY N. féle magpácz.

Tökéletes páczmód üszög ellen, különve és ajánlva sok egylet és kúria gazdáknak által, kaplót minden raktáromban az osztrák magyar birodalomban.

1 csomag 200 liter magra 30 kr.
1 csomag 100 liter magra 15 kr.

A gazda urak u. anza és hamisításoktól védendő, kéretnek a csomagokat védj gy m, nevem és czimemmel ellátva veont.

Minden önjtandó fölvidágosítással ingyen és bérmentve szolgál:

DUPUY N.

CHEMISCHES LABORATORIUM.

WIEN, Windmühlgasse 33

Rak árak: Beszterczen Kereszt S. J. Déesen Kiss Janos. Nagy-Szebenben Missbacher J. B. Koloz várt Csiki Imre. Tuffel Ferencz Brassón Hesz-hajmer J. L. és A. Maros-Vásarhelyt Bucher M. és A. Stahli Antal. Segesvárt Missbacher J. Szász-Régenben Rostler G. Wacsmann M. Tekén Rener G. K. és Vajda-Hunyadon Fischer D. urakal

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szalma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balászfalva	szeptember	27	650	475	425	—	—	450	—	—	250	40
Bánfi-Hunyad	szeptember	25	720	600	500	—	200	550	—	—	160	44
Besztercze	szeptember	19	700	550	550	450	300	550	500	210	320	36
Brassó	szeptember	28	715	570	425	345	240	480	225	130	230	44
Csik-Szereda	szeptember	26	750	600	450	350	250	600	200	70	200	34
Deés	szeptember	25	760	680	580	320	320	640	620	240	320	40
Déva	szeptember	22	1000	825	780	—	390	740	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	szeptember	26	650	500	500	—	200	500	380	260	380	44
Erzsébetváros	szeptember	29	700	500	450	—	250	550	300	140	250	44
Fogarás	szeptember	28	850	—	450	—	290	550	200	80	230	42
Gyula-Fehérvár	szeptember	29	750	625	575	—	300	500	220	120	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	szeptember	22	750	700	525	450	300	650	300	—	160	40
Hátszeg	szeptember	17	630	610	460	270	260	540	120	8	300	48
Kézdi-Vásárhely	szeptember	27	750	600	450	340	280	540	400	100	300	40
Kolozsvár	szeptember	27	715	—	460	—	230	485	320	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely*	szeptember	27	990	765	840	790	750	770	670	250	450	44
Medgyes	szeptember	27	625	525	425	—	260	400	140	90	235	40
Nagy-Enyed	szeptember	27	650	550	425	—	300	500	480	180	280	44
Nagy-Szeben*	szeptember	28	810	690	510	—	300	560	180	200	325	44—46
Nagy-Várad	szeptember	25	680	555	465	420	255	500	450	250	350	52
Segesvár	szeptember	27	720	500	450	—	280	520	150	130	170	44
Sepsi-Szent-György	október	1	800	700	440	300	260	500	250	180	200	40
Szamosujvár	október	1	630	510	450	—	235	490	220	75	240	40
Szász-Régen	szeptember	27	650	425	510	—	315	550	600	300	260	40
Szász-Sebes	szeptember	27	725	600	450	—	275	450	160	90	240	44
Szászváros	szeptember	22	690	590	510	—	270	590	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	szeptember	25	850	600	475	—	235	500	260	40	280	40
Szilágy-Somlyó	szeptember	28	585	490	490	—	230	490	300	150	300	40
Teke	szeptember	24	600	450	450	350	225	500	250	40	300	40
Torda	szeptember	29	625	450	450	350	240	450	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		szeri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt		kr		frt		kr			
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minerita-épület.